

Uzņēmējdarbības vide

Darba likumdošana

Darba likumdošanu Uzbekistānā regulē Darba kodekss, kas stājās spēkā 1996. gada 1. aprīlī.

Darba ņēmēja un darba devēja attiecības regulē rakstiski noslēgts darba līgums vai kolektīvais darba līgums. Darba līgumu var noslēgt uz noteiktu vai nenoteiktu laiku. Stājoties darbā darba ņēmējam ir jāiesniedz šādi dokumenti – pase (līdz 16 gadu vecumam – dzimšanas apliecība un izziņa par dzīves vietu), darba grāmatiņa (netiek prasīta, ja tā ir pirmā darba vieta; amatu apvienošanas gadījumā nepieciešama izziņa no pamatdarba vietas); militārā apliecība dienestā iesauktajiem u.c. dokumenti.

Pārbaudes laiks nevar pārsniegt 3 mēnešus.

Darba samaksa nedrīkst būt mazāka par valstī noteikto minimālo darba algu (sākot ar 2012. gada 1. decembri minimālā darba alga ir 79590 UZS (ap 23 LVL).

Darba nedēļas ilgums ir 40 stundas, gadskārtējais apmaksātais atvaļinājums ir 15 darba dienas.

Darba attiecības var pārtraukt abām pusēm savstarpēji vienojoties, pēc darba ņēmēja vai darba devēja ierosinājuma, sakarā ar darba līguma termiņa beigām u.c. gadījumos, kas noteikti Darba kodeksā. Par darba attiecību izbeigšanu darba ņēmējam rakstiski jāpaziņo darba devējam 2 nedēļas iepriekš. Savukārt darba devējam jābrīdina darba ņēmējs par darba attiecību pārtraukšanu 2 mēnešus vai 2 nedēļas iepriekš atkarībā no iemesla.

Ja uzņēmums grib pieņemt darbā ārvalstu pilsoni, tad jāsaņem licence Uzbekistānas Ārējās darba migrācijas lietu aģentūrā. Savukārt viesstrādniekam nepieciešama darba atļauja. Darba atļaujas derīguma termiņš ir 1 gads. Darbam ārvalstu uzņēmuma pārstāvniecībā darba atļaujas vietā nepieciešama akreditācijas karte, ko izsniedz Ekonomisko attiecību, investīciju un tirdzniecības ministrija. Pārstāvniecībā nedrīkst būt vairāk kā 3 akreditēti darba ņēmēji.

Iebraukšanas un izbraukšanas noteikumi

Saskaņā ar Uzbekistānas likumdošanu ārvalstu pilsoņi var iebraukt valstī privātās un darba darīšanās, atpūtas, darba, ārstniecības un tūrisma nolūkos. Lai iebrauktu valstī ir nepieciešama vīza, ko izsniedz Uzbekistānas konsulārie dienesti ārvalstīs.

Ja valstī nav Uzbekistānas konsulārais dienests, tad vīzu var saņemt starptautiskajā lidostā Taškentā. Šajā gadījumā uzaicinātajam iepriekš jāsaņem vīza ar Iekšlietu ministriju.

Vīza ir derīga visā valstī, izņemot tās teritorijas, kas ir slēgtas ārvalstu pilsoņiem.

Pilsoņiem no Austrijas, Beļģijas, Lielbritānijas, Vācijas, Spānijas, Itālijas, Malaizijas, ASV, Francijas, Šveices, Japānas un arī Latvijas pastāv atviegloti nosacījumi vīzu saņemšanai - vīzas tiek noformētas 3 dienu laikā un uzaicinājums nav nepieciešams. Vīza nav nepieciešama iebraucējiem no Kirgizstānas, Azerbaidžānas, Armēnijas, Baltkrievijas, Gruzijas, Kazahstānas, Moldovas, Krievijas un Ukrainas.

Avots: http://fmc.uz/legisl.php?id=k_trud, www.bakermckenzie.com/BKDBI/Uzbekistan11/

Uzņēmējdarbības veidi

Ārvalstu juridiskā persona var izveidot pārstāvniecību Uzbekistānā, bet nevar atvērt filiāli nesakārtotās likumdošanas dēļ.

Uzbekistānas likumdošana paredz šādus uzņēmējdarbības veidus - akciju sabiedrība, sabiedrība ar ierobežotu atbildību, sabiedrība ar papildinātu atbildību, pilnsabiedrība, komandītsabiedrība, ražotāju kooperatīvs, privātais uzņēmums, valsts uzņēmums.

Uzbekistānā ārvalstu investori visbiežāk izvēlas dibināt akciju sabiedrību vai sabiedrību ar ierobežotu atbildību. Uzņēmums ar ārvalstu kapitālu var kļūt par uzņēmumu ar ārvalstu investīcijām, tad šis uzņēmums saņem nodokļu un citus atvieglojumus. Šis statuss pārsvarā ir tiem uzņēmumiem, kuru pamatkapitāls pārsniedz 150 000 USD, no tā vismaz 30% ir ārvalstu kapitāls, un kur strādā vismaz viena ārvalstu juridiskā persona.

Akciju sabiedrība

Ir iespējams dibināt publisku vai slēgtu akciju sabiedrību. Akciju sabiedrību var dibināt gan fiziskas, gan juridiskas personas. Sabiedrība ir jāreģistrē Tieslietu ministrijā. Minimālais pamatkapitāls ir summa, kas ir ekvivalenta 400 tūkst. USD pēc Centrālās bankas noteiktā valūtas kursa uzņēmuma reģistrācijas dienā. Publiskās akciju sabiedrībās akcionāru skaits nav ierobežots, bet slēgtās akciju sabiedrībās akcionāru skaits ir no 3 līdz 50.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību ir jāreģistrē Tieslietu ministrijā. Minimālais pamatkapitāls ir summa, kas ir vienāda ar 50 minimālajām darba algām (ap 850 LVL). Minimālais dalībnieku skaits ir 1, maksimālais – 50.

Nodokļu sistēma

2008. gada 1. janvārī Uzbekistānas valdība pieņēma jauno Nodokļu kodeksu, kas ir svarīgākais nodokļu likumdošanas akts valstī. Jaunais Nodokļu kodekss ir ievērojami uzlabots un papildināts, un tagad ietver informāciju arī par tādiem likumdošanas jautājumiem, ko iepriekš regulēja Finanšu ministrijas, Nodokļu Komitejas un citu valsts iestāžu normatīvie akti.

Uzņēmuma ienākuma nodoklis

Uzņēmuma ienākuma nodokļa likme juridiskām personām ir 9%, komercbankām – 15%, bet uzņēmumiem, kas gūst peļņu no masu pasākumu un izsoļu rīkošanas – 35%. Uzņēmumiem, kuru preču un pakalpojumu eksports veido 15-30% no apgrozījuma, likme tiek samazināta par 30%, bet ja eksports veido vairāk par 30%, likme samazinās par 50%.

Uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus un saņem apmaksu ar norēķinu karšu palīdzību, ienākuma nodoklis par šiem darījumiem tiek samazināts par 10%.

Uzņēmuma ienākuma nodoklis ir saistošs arī ārvalstu juridiskām personām, kas saimniecisko darbību veic Uzbekistānā un kuriem ir izveidots pastāvīgs nodibinājums.

Vienotais nodoklis

Vienotais nodoklis ar likmi 6% tiek piemērots sīkiem un maziem uzņēmumiem. Iznēmuma gadījumi ir šādi:

- 5% likme uzņēmumiem, kuru apgrozījumā vismaz 80% veido programmatūras izstrāde;
- 6% mītas pakalpojumu sniedzējiem;
- 30% uzņēmumiem, kas nodarbojas ar masu izklaides pasākumu rīkošanu;
- 33% sagādes uzņēmumiem un brokeriem, kā arī uzņēmumiem, kas veic starpniecību;
- 13% brokeriem;
- 30% uzņēmumiem, kas nodarbojas ar pārtikas un nepārtikas preču tirdzniecības vietu iznomāšanu.

Sīkiem un maziem uzņēmumiem, kas sniedz sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumus, vienotā nodokļa likme ir 10%. Mazumtirdzniecības uzņēmumiem:

- pilsētās ar iedzīvotāju skaitu virs 100 tūkst. civ. - 4%;
- citās apdzīvotās vietās – 2%;
- grūti sasniedzamos un kalna rajonos – 1%.

Vairumtirdzniecības uzņēmumiem vienotā nodokļa likme ir 5%.

Aptiekām (gan vairumtirgotājiem, gan mazumtirgotājiem), kas atrodas:

- pilsētās ar iedzīvotāju skaitu virs 100 tūkst. civ. – 3%;
- citās apdzīvotās vietās – 2%;
- grūti sasniedzamos un kalna rajonos – 1%.

Vienotā nodokļa maksātājiem ir tādas pašas atlaides kā uzņēmuma ienākuma nodokļa maksātājiem. Tās ir atkarīgas no eksporta apjoma un darījumiem ar norēķinu kartēm.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Iedzīvotāju ienākuma nodoklim ir progresīvas likmes:

- ja ienākumi nepārsniedz valstī noteiktās 5 minimālās darba algas, tad likme ir 9%;

- ja ienākumi ir no 5 minimālām darba algām (+ 1 UZS) līdz 10 minimālajām darba algām – 10% no summas, kas nepārsniedz 5 minimālas darba algas + 16% no ienākumu summas, kas pārsniedz 5 minimālas darba algas;

- ja ienākumi ir vienādi vai lielākie par 10 minimālajām darba algām (+ 1 UZS), tad nodokļa likme ir 16% no summas, kas nepārsniedz 10 minimālas darba algas + 22% no summas, kas pārsniedz 10 minimālas darba algas.

Īpašuma nodoklis

Īpašuma nodokļa likme juridiskām personām ir 3,5%. Uzņēmumiem, kuru preču un pakalpojumu eksporta daļa aizņem 15-30% no apgrozījuma, likme tiek samazināta par 30%, bet ja eksports aizņem vairāk nekā 30% - likme tiek samazināta par 50%.

Īpašuma (privātmājas, dzīvokļi, vasarnīcas un tml.) nodokļa likme fiziskām personām ir 0,75% (no īpašuma inventarizācijas vērtības). Ja nekustamais īpašums atrodas pilsētā un tā platība ir no 200 – 500 m², tad nodokļa likme ir 0,9%, bet ja pārsniedz 500 m² – 1,13%.

Pievienotās vērtības nodoklis

Pievienotās vērtības nodokļa likme ir 20%.

Avots: http://fmc.uz/legisl.php?id2=pp_1449